

EDUSKUNNAN VASTAUS 302/2002 vp

Hallituksen esitys laeiksi perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta (HE 205/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 18/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun perusopetuslain (628/1998) 3 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 ja 3 momentti, 20 §, 26 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 36 ja 42 §, sellaisena kuin niistä on 14 §:n 3 momentti laissa 1288/1999, sekä
lisätään 15 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 17 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyy 4 ja 5 momentiksi, 18 §:ään uusi 2 momentti, 22 §:ään uusi 3 momentti, 26 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 29 §:ään uusi 2—4 momentti, lakiin uusi 31 a ja 36 a—36 c § seuraavasti:

3 §

Opetuksen järjestämisen perusteet

Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

14 §

Tuntijako ja opetussuunnitelman perusteet

Opetushallitus päättää perusopetuksen eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien, oppilaanohjauksen ja muun tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä ko-

din ja koulun yhteistyön ja oppilashuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteista (*opetussuunnitelman perusteet*).

Opetusministeriö valmistelee 1 momentissa tarkoitetun tuntijakoa koskevan päätöksen esiopetusta koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Opetushallitus valmistelee 2 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteita koskevan päätöksen esiopetusta, oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen kanssa.

15 §

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma tulee, siltä osin kuin sen perusteista säädetään 14 §:n 3 momentissa, laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Opetuksen järjestäjän tulee määrätä myös kodin ja koulun yhteistyön sekä opetussuunnitelman perusteiden mukaisen oppilashuollon järjestämistavasta.

17 §

Erityisopetus

Ennen päätöstä, jolla oppilas otetaan tai siirretään 2 momentissa tarkoitettuun erityisopetukseen, tulee neuvotella oppilaan huoltajan kanssa sekä, jos mahdollista, hankkia oppilaasta ja hänen oppimisedellytyksistään psykologinen tai lääketieteellinen tutkimus taikka sosiaalinen selvitys.

18 §

Erityiset opetusjärjestelyt

Jos oppilaan huoltaja ei ole tehnyt esitystä opiskelun järjestämisestä 1 momentissa tarkoitulla tai sen nojalla säädetyllä tavalla, on huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Muille kuin oppivelvollisille järjestettävässä opetuksessa on vastaavasti varattava oppilaalle tilaisuus tulla kuulluksi.

20 §

Kokeilu

Koulutuksen tai opetuksen kehittämiseksi järjestettävässä kokeilussa voidaan poiketa 14 §:ssä tarkoitettua tuntijaosta ja opetussuunnitelman perusteista sekä säännöksistä, jotka koskevat:

- 1) oppilaalle annettavan opetuksen vuosittaisista ja viikoittaista määrää sekä oppilaan päivittäistä työmäärää;
- 2) koulunkäynnin aloittamisajankohtaa; ja
- 3) vuosiluokalta toiselle siirtymistä.

Kokeiluluvan myöntää opetusministeriö. Jos kokeilussa ei poiketa 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista säännöksistä eikä tuntijaosta, kokeiluluvan myöntää opetushallitus.

Kokeilulupa myönnetään opetuksen järjestäjän hakemuksesta. Lupa tarpeelliseen kokeiluun voidaan myöntää sellaiselle opetuksen järjestäjälle, jolla on edellytykset toteuttaa kokeilu sen tarkoitusta vastaavalla tavalla ja opetukseen liittyviä oppilaiden oikeuksia vaarantamatta. Kun samaan kokeiluun osallistuu useiden opetuksen järjestäjien kouluja, koulut valitaan alueellisesti ja kieliryhmittäin mahdollisimman edustavasti.

Kokeilulupa voidaan myöntää enintään kolmeksi vuodeksi ja sitä voidaan jatkaa enintään kahdella vuodella. Kokeilussa tulee noudattaa opetushallituksen hyväksymää kokeiluohjelmaa.

22 §

Oppilaan arviointi

Jollei oppilaan huoltaja ole tehnyt esitystä oppilaan jättämisestä vuosiluokalle oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi, huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

7 luku

Oppivelvollisuus sekä oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

26 §

Oppivelvollisuuden suorittaminen

Oppivelvollisen on osallistuttava tämän lain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Edellä 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan tulee osallistua oppivelvollisuuden alkamisvuonna järjestettävään esiopetukseen.

Opetuksen järjestäjän tulee seurata perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

29 §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset tämän suunnitelman laatimisesta.

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 3 momentissa tarkoitetussa järjestyssäännössä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

31 §

Opetuksen maksuttomuus

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. Vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut.

31 a §

Oppilashuolto

Oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava oppilashuolto. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, jotka ovat kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitettu kouluterveydenhuolto sekä lastensuojelulaissa (683/1983) tarkoitettu kasvatuksen tukeminen.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jonka käyttäytyminen on aiheuttanut jäljempänä 36 §:n 1 momentissa tarkoitettua kurinpitorangeistuksen tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi 36 §:n 2 tai 3 momentin nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n 2 ja 3 momentin tarkoittamien toimenpiteiden jälkeen.

36 §

Kurinpito

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee villillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen ovat kurinpitorangeistuksia.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestäjästä tilaisuudesta.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

36 a §

Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöittävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitorangeistuksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja opetuksen epäämisestä tarvittaessa koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Määräaikaisesta erottamisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 1 ja 2 momentissa ja 32 §:ssä säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään.

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Rehtorin ja opettajan päätösvallasta jälki-is-tunnon määräämisessä sekä 36 §:n 2—4 momen-tissa tarkoitettusta asiasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

36 b §

Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 §:n 3 momentissa tarkoitettus-ta opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opetta-jalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poista-miseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voi-daan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilan-teen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilan-teen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kum-pikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tu-lee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta ope-tuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

36 c §

Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireillä-oloon ja tuomioistuimen ratkaisuun

Sinä aikana, jolloin oppilasta vastaan on vi-reillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syyistä saa aloittaa tai jatkaa ku-rinpitomenettelyä.

Jos tuomioistuin on vapauttanut oppilaan syyteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syyistä muutoin kuin sellaisen

menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava ri-koiseksi, mutta josta voidaan rangaista kurinpi-dollisesti.

Jos tuomioistuin on tuominnut oppilaan ran-gaistukseen, ei hänelle saa samasta syyistä mää-rätä kurinpitorangeistusta. Oppilas saadaan kui-tenkin erottaa määräajaksi, jos se oppilaan teke-män rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen pe-rusteella on perusteltua.

42 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun opetuksen järjestä-jän päätökseen, joka koskee 13 §:ssä tarkoitet-tua uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus-ta, oppilaalle annettavaa varoitusta, oppilaan määräaikaista erottamista, 31, 31 a, 32, 33 §:ssä ja 34 §:n 1 momentissa säädettyä etua ja oikeut-ta, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeu-delta siten kuin hallintolainkäyttölaissa sääde-tään. Muuhun kuin tässä momentissa mainittuun 36 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla lää-ninhallitukselta siten kuin hallintolainkäyttö-laissa säädetään, jos päätös koskee:

- 1) oppilaaksi ottamista;
- 2) oppilaan ottamista tai siirtämistä 17 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityisopetukseen vas-toin huoltajan tahtoa tai samassa momentissa tarkoitettua henkilökohtaista opetuksen järjestä-mistä koskevaa suunnitelmaa;
- 3) 18 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjeste-lyjä; sekä
- 4) 27 §:ssä säädettyä perusopetuksen poik-keavaa aloittamisajankohtaa.

Päätökseen, jonka lääninhallitus on antanut 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua asiaa koskevasta valituksesta, haetaan muutosta vali-ttamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallinto-lainkäyttölaissa säädetään. Päätökseen, jonka lääninhallitus on antanut 2 momentin 4 kohdas-sa tarkoitettuun valitukseen, ei saa hakea muu-tosta valittamalla.

Valitus 2 tai 3 momentissa tarkoitetusta päätöksestä ja päätöksestä, jolla oppilaalle on annettu kirjallinen varoitus tai hänet on erotettu määräajaksi, tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaan huoltajalle tiedoksi. Tässä momentissa tarkoitetut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 3 ja 4 momentissa tarkoitettu asia, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 22 §:ssä tarkoitettuun oppilaan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oppilaan huoltaja voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä tai vuosiluokalle jättämistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista. Jos oppilaan huoltaja on tyytymätön pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, hän voi pyytää arvioinnin oikaisua lääninhallitukselta. Arvioinnin uusimisesta ja oikaisusta säädetään tarkemmin asetuksella.

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen lääninhallitus on Etelä-Suomen lääninhallitus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitetut kodin ja koulun välisen yhteistyön ja oppilas-huollon keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteet sekä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetut määräykset sisällytetään opetussuunnitelman perusteisiin, joiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otetaan käyttöön kullakin vuosiluokalla opetushallituksen määrääminä ajankohtina, viimeistenkin vuosiluokkien osalta viimeistään 1.8.2006. Kodin ja koulun yhteistyön ja oppilashuollon järjestämistavasta sekä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetusta suunnitelmasta päätetään niin, että päätökset tulevat voimaan samanaikaisesti kuin mainittujen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittu opetussuunnitelma otetaan käyttöön kullakin vuosiluokalla.

Tämän lain 29 §:n 3 momentin mukaiset järjestyssäännöt tai muut koulussa sovellettavat järjestysmääräykset tulee ottaa käyttöön viimeistään 1 päivänä elokuuta 2003.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Laki

lukiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lukiolain (629/1998) 10 §:n 2 ja 3 momentti, 15 ja 26 §, 29 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 34 §, sellaisena kuin niistä on 10 §:n 2 momentti laissa 1184/1998, sekä lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 11 §:ään uusi 4 momentti, 13 §:ään uusi 2 momentti, 21 §:ään uusi 2—5 momentti ja lakiin uusi 26 a—26 c ja 29 a § seuraavasti:

10 §

Tuntijako ja opetussuunnitelman perusteet

Opetushallitus päättää eri aineiden, aineryhmien ja aihekokonaisuuksien sekä muun tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä oppilaitoksen ja kodin yhteistyön ja opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteista (*opetussuunnitelman perusteet*).

Opetushallitus valmistelee 2 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteita koskevan päätöksen kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä sekä opiskelijahuoltoa koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen kanssa.

Tässä tarkoitetut päätökset tehdään tarvittaessa erikseen nuorille ja aikuisille annettavaa opetusta varten. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä ja opiskelijahuoltoa koskevia asioita ei sisällytetä aikuisille annettavaa opetusta varten laadittaviin opetussuunnitelman perusteisiin.

11 §

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma tulee, siltä osin kuin sen perusteista säädetään 10 §:n 3 momentissa, laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Koulutuksen järjestäjän tulee määrätä myös kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskelijahuollon järjestämistä vasta.

13 §

Erityiset opetusjärjestelyt

Jos opiskelija ei ole tehnyt esitystä opiskelun järjestämisestä 1 momentissa tarkoitetulla tai sen nojalla säädetyllä tavalla, hänelle on varatta-

va tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

15 §

Kokeilu

Koulutuksen tai opetuksen kehittämiseksi järjestettävässä kokeilussa voidaan poiketa 10 §:ssä tarkoitetusta tuntijaosta ja opetussuunnitelman perusteista.

Kokeiluluvan myöntää opetusministeriö. Jos kokeilussa poiketaan vain opetussuunnitelman perusteista, kokeiluluvan myöntää opetushallitus.

Kokeilulupa myönnetään koulutuksen järjestäjän hakemuksesta. Lupa tarpeelliseen kokeiluun voidaan myöntää sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, jolla on edellytykset toteuttaa kokeilu sen tarkoitusta vastaavalla tavalla ja opetukseen liittyviä opiskelijoiden oikeuksia vaarantamatta. Kun samaan kokeiluun osallistuu useiden koulutuksen järjestäjien oppilaitoksia, oppilaitokset valitaan alueellisesti ja kieliryhmittäin mahdollisimman edustavasti.

Kokeilulupa voidaan myöntää enintään kolmeksi vuodeksi ja sitä voidaan jatkaa enintään kahdella vuodella. Kokeilussa tulee noudattaa opetushallituksen hyväksymää kokeiluohjelmaa.

5 luku

Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

21 §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset tämän suunnitelman laatimisesta.

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa järjestyssäännössä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa oppilaitosyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa oppilaitoksen omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta oppilaitoksen tiloissa ja sen alueella.

Mitä edellä 2 momentissa säädetään, ei koske aikuisten koulutukseen tarkoitettuja opetus suunnitelman perusteita eikä opetus suunnitelmia. Aikuisten koulutusta varten ei tarvitse myöskään hyväksyä järjestyssääntöjä eikä muita määräyksiä.

26 §

Kurinpito

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Edellä mainitut toimenpiteet ovat kurinpitorangaistuksia.

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opis-

kelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua.

26 a §

Menettely kurinpitoasiassa ja kurinpitorangaistuksen täytäntöönpano

Ennen 26 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettua päätöstä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti taikka epäilty rikos tai siihen liittyvä seikka, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitorangaistuksen antamista on opiskelijan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 26 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäamisestä tarvittaessa oppilaitoksen sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Edellä 26 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä tulee antaa päätös, ja 26 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden tulee kirjata.

Opiskelijan määräaikaista erottamista tai asuntolasta erottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei koulutuksen järjestäjä tai hallinto-oikeus toisin päättää.

Päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vaillo olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaista erottamisesta tai asuntolasta erottamisesta päätetään.

Rehtorin ja opettajan päätösvallassa 26 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu asiasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

26 b §

Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon 26 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

26 c §

Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireillöön ja tuomioistuimen ratkaisuun

Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syystä saa aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä.

Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syytteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä muutoin kuin sellaisen menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava rikokseksi, mutta josta voidaan rangaista kurinpidollisesti.

Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitorangeistusta. Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa määrääjäksi tai erottaa opiskelija-asuntolasta, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.

29 §

Muut edut

Vammaisella tai muusta syystä erityistä tukea tarvitsevalla opiskelijalla on oikeus opiskelun edellyttämiin avustajapalveluihin, muihin opetuspalveluihin ja opiskelijahuollon palveluihin sekä erityisiin apuvälineisiin siten kuin siitä erikseen säädetään.

29 a §

Opiskelijahuolto

Opiskelijahuollolla tarkoitetaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että 29 §:n 2 momentissa tarkoitettulle opiskelijalle annetaan tieto hänen käytettävissään olevista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluista ja hänet ohjataan hakeutumaan näihin palveluihin.

34 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee 9 §:ssä tarkoitettua uskonnon ja elämäntietämisen opetusta, opiskelijalle annettavaa varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelijan erottamista asuntolasta määrääjäksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi, koulutuksesta pidättämistä rikostutkimuksen ajaksi tai 28 §:ssä säädettyä etua ja oikeutta, haetaan muutosta valittamalla

hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun kuin tässä momentissa mainittuun 26 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninhallitukselta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

- 1) opiskelijaksi ottamista;
- 2) 13 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä;
- 3) muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukiemista; sekä
- 4) lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta.

Päätökseen, jonka lääninhallitus on antanut 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevaan valitukseen, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijalle annettavaa varoitusta, määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista määräajaksi tai lopullisesti, koulutuksesta pidättämistä rikostutkinnan ajaksi taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitettua asiaa, tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu opiskelijalle tiedoksi. Tässä momentissa tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

Hallinto-oikeuden päätökseen ja lääninhallituksen päätökseen, jolla on ratkaistu 3 tai 4 momentissa tarkoitettu asia, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettuun opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää

rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista. Jos opiskelija on tyytymätön pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, hän voi pyytää arvioinnin oikaisua lääninhallitukselta. Arvioinnin uusimisesta ja oikaisusta säädetään tarkemmin asetuksella.

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen lääninhallitus on Etelä-Suomen lääninhallitus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kodin ja oppilaitoksen välisen yhteistyön ja opiskelijahuollon keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet sekä 21 §:n 2 momentissa tarkoitettujen määräykset sisällytetään opetussuunnitelman perusteisiin, joiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otetaan käyttöön viimeistään 1 päivästä elokuuta 2005. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön ja opiskelijahuollon järjestämistavasta sekä 21 §:n 2 momentissa tarkoitettua suunnitelmasta päätetään niin, että päätökset tulevat voimaan samanaikaisesti kuin mainittujen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittu opetussuunnitelma otetaan käyttöön.

Tämän lain 21 §:n 3 momentin mukaiset järjestyssäännöt tai muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset tulee ottaa käyttöön viimeistään 1 päivänä elokuuta 2003.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisesta koulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (630/1998) 13 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 23, 32 ja 35 §, 38 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 44 § sekä

lisätään 13 §:ään uusi 3 momentti, 14 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 28 §:ään uusi 2—4 momentti ja lakiin uusi 35 a—35 c, 37 a ja 44 a § seuraavasti:

13 §

Koulutuksen tavoitteista päättäminen ja opetussuunnitelman perusteet

Opetushallitus päättää koulutusaloittain ja tutkinnoittain 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen opintojen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä kodin ja oppilaitoksen yhteistyön ja opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteista (*opetussuunnitelman perusteet*).

Opetushallitus valmistelee 2 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteita koskevan päätöksen kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä sekä opiskelijahuoltoa koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen kanssa.

14 §

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma tulee, siltä osin kuin sen perusteista säädetään 13 §:n 3 momentissa, laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Koulutuksen järjestäjän tulee määrätä myös kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskelijahuollon järjestämistä vasta.

20 §

Erityisopetus

Vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen, tunne-elämän häiriön tai muun syyn vuoksi erityisiä opetus- tai opiskelijahuollon palveluja tarvitsevien opiskelijoiden opetus annetaan erityisopetuksena. Opiskelijalle tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

23 §

Kokeilu

Opetusministeriö voi myöntää luvan tässä laissa tarkoitetun koulutuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Opetushallitus voi myöntää luvan sellaisen kokeilun järjestämiseen, jossa poiketaan opetussuunnitelman perusteista.

Kokeilussa voidaan poiketa tutkintojen rakenteesta, tutkinnoista ja niiden nimikkeistä, tutkintoihin sisältyvistä koulutusohjelmista, yhteisistä opinnoista ja opintojen laajuudesta. Kokeilussa suoritettavan tutkinnon tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöiltään sellainen, että ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeelliset tiedot ja taidot sekä kelpoisuus jatko-opintoihin saavutetaan.

Kokeiluun osallistuvat koulutuksen järjestäjät valitaan hakemuksesta. Kokeiluyksiköitä valittaessa kokeiluun otetaan mukaan tarvittava määrä koulutuksen järjestäjiä siten, että kokeilulle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Ko-

keiluyksiköiden valinnassa otetaan huomioon kokeiluyksiköiden alueellinen ja kielellinen edustavuus, mikäli se kokeilun laajuus ja tavoitteet huomioon ottaen on perusteltua. Lupa voidaan myöntää sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, jolla on edellytykset toteuttaa kokeilu sen tarkoitusta vastaavalla tavalla ja koulutukseen liittyviä opiskelijoiden oikeuksia vaarantamatta.

Kokeilulupa voidaan myöntää rajoitetuksi ajaksi, kuitenkin enintään kuudeksi vuodeksi siten, että kokeilun tavoitteet toteutuvat. Kokeilussa tulee noudattaa opetushallituksen hyväksymää kokeiluohjelmaa.

28 §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

— — — — —
Koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset tämän suunnitelman laatimisesta.

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa järjestyssäännössä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa oppilaitosyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa oppilaitoksen omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta oppilaitoksen tiloissa ja sen alueella.

32 §

Opiskeluoikeuden menettäminen

Opiskelija voi menettää oikeutensa opiskella, jos opinnot tai ammatissa toimiminen edellyttävät erityisiä taiteellisia tai muita ammatissa toimimisen edellyttämiä erityisiä valmiuksia ja jos on ilmeistä, ettei opiskelijalla ole edellytyksiä opintojen asianmukaiseen suorittamiseen tai tutkintoon johtavassa ammatissa toimimiseen. Opinnoista, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

35 §

Kurinpito

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määrääjäksi, enintään yhdeksi vuodeksi sekä erottaa asuntolasta määrääjäksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Edellä mainitut toimenpiteet ovat kurinpitorangaistuksia.

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua.

35 a §

Menettely kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeuden menettämistä koskevassa asiassa sekä kurinpitorangeistuksen täytäntöönpano

Ennen opiskelijan määräaikaista erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on kurinpitorangeistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, kuultava opiskelijaa sekä hankittava tarpeellinen selvitys. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 35 §:ssä tarkoitettua toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Ennen 32 §:ssä tarkoitetun opiskeluoikeuden menettämistä koskevan päätöksen tekemistä on kuultava opiskelijaa ja hänen huoltajaansa sekä hankittava tarpeellinen selvitys.

Kurinpitorangeistuksista ja opiskeluoikeuden menettämisestä tulee antaa kirjallinen päätös ja 35 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata.

Opiskelijan määräaikaista erottamista tai opiskelija-asuntolasta erottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei koulutuksen järjestäjä tai hallinto-oikeus toisin päättä.

Päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vaila olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaista erottamisesta tai asuntolasta erottamisesta päätetään.

Menettelystä tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa on lisäksi voimassa, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) säädetään.

35 b §

Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka oppilaitoksen tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata 35 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistu-

mismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 35 §:n 3 momentissa tarkoitettua opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

35 c §

Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun

Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syystä saa aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä.

Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syytteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä muutoin kuin sellaisen menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava rikokseksi mutta josta voidaan rangaista kurinpidollisesti.

Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitorangeistusta. Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa määräajaksi tai erottaa opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai jäljellä olevien opintojen ajaksi, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.

37 a §

Opiskelijahuolto

Opiskelijahuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Opiskelijaterveydenhuollosta säädetään kansanterveyslaissa (66/1972) ja opiskelijoiden sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi tarvittavista palveluista lastensuojelulaissa (683/1983).

Koulutuksen järjestäjän tulee toimia yhteistyössä 2 momentissa tarkoitettuja palveluita antavien ja järjestävien viranomaisten ja muiden tahojen kanssa sekä antaa opiskelijoille tieto näistä eduista ja palveluista. Tarvittaessa opiskelija tulee ohjata hakemaan näitä etuja ja palveluita.

38 §

Opintososiaaliset edut erityisopetuksessa

Erityisopetusta saavalla opiskelijalla on oikeus opiskelun edellyttämiin avustajapalveluihin, muihin opiskelijahuollon palveluihin sekä erityisiin apuvälineisiin. Vammaisille opiskelijoille järjestettävistä muista palveluista ja tuki-toimista säädetään erikseen.

44 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee opiskelijalle annettavaa varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelijan erottamista opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi, koulutuksesta pidättämistä rikostutkimuksen ajaksi tai 37, 38 ja 39 §:ssä säädettyä etua ja oikeutta, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninhallitukselta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

- 1) opiskelijaksi ottamista;
- 2) 20 §:ssä säädettyä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaa suunnitelmaa;
- 3) 21 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä;
- 4) 30 §:ssä säädettyä opintojen hyväksi lukemista;
- 5) 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi; sekä
- 6) 32 §:ssä säädettyä opiskeluoikeuden menettämistä.

Edellä 2 momentin mukaiseen lääninhallituksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijalle annettavaa varoitusta, määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista määräajaksi tai opiskelun jäljellä olevaksi ajaksi, opiskelusta pidättämistä rikostutkiminnan ajaksi taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitettua asiaa, tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu opiskelijalle tiedoksi. Tässä momentissa tarkoitettua asiaa tulee käsitellä kiireellisinä.

Edellä 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen, nimettyä opiskelijaa koskevaan opintojen suorittamisaikaa tai -paikkaa koskevaan päätökseen taikka muuta opintojen yksilöllistä järjestämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valittaa ei niin ikään saa edellä 35 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa asiassa. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 2 ja 4 momentissa tarkoitettu asia, ei saa hakea muutosta valittamalla.

44 a §

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelija voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää opintojen etenemistä tai tutkinnon suorittamista koskevan arvioinnin uusimista. Kirjallinen pyyntö tehdään

rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Oppisopimuskoulutuksessa pyyntö tehdään työpaikalla tapahtuvasta koulutuksesta työnantajalle. Tietopuolisessa opetuksessa noudatetaan, mitä 1 momentissa säädetään.

Jos opiskelija on tyytymätön 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, opiskelija voi pyytää arviointiin oikaisua lääninhallitukselta. Oppisopimuskoulutuksessa uuteen arviointiin pyydetään oikaisua koulutuksen järjestäjältä. Lääninhallitus ja koulutuksen järjestäjä voivat, jos päätös on ilmeisesti virheellinen, velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arvioinnin uusimisesta ja oikaisusta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua kodin ja oppilaitoksen välisen yhteistyön ja opiskelijahuollon keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet sekä 28 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräykset sisällytetään opetussuunnitelman perusteisiin, joiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otetaan käyttöön viimeistään 1 päivänä elokuuta 2005. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön ja opiskelijahuollon järjestämistavasta sekä 28 §:n 2 momentissa tarkoitettua suunnitelmasta päätetään niin, että päätökset tulevat voimaan samanaikaisesti viimeistään 1 päivänä elokuuta 2005.

Tämän lain 28 §:n 3 momentin mukaiset järjestyssäännöt tai muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset tulee ottaa käyttöön viimeistään 1 päivänä elokuuta 2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (631/1998) 11 § sekä
lisätään 16 §:ään uusi 6 a kohta seuraavasti:

11 §

Opiskelijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva viittaussäännös

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta koulutuksesta

annetun lain opiskelijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia säännöksiä:

1) 26 §:n 1 momentin säännöksiä vapaasta haakeutumisoikeudesta ammatilliseen koulutukseen, lukuun ottamatta henkilöstökoulutusta;

2) 27 §:n 3 ja 5 momentin säännöksiä opiskelijaksi ottamisen perusteista;

3) 28 §:n säännöksiä turvallisesta opiskelu-
ympäristöstä;

4) 29 §:n säännöksiä oikeudesta saada ope-
tusta;

5) 30 §:n säännöksiä opintojen hyväksiluke-
misesta soveltuvien osien;

6) 32 §:n säännöksiä opiskeluoikeuden me-
nettämisestä;

7) 33 §:n säännöksiä opiskelijan salassapito-
velvollisuudesta;

8) 34 §:n säännöksiä opiskelijan velvelli-
suuksista;

9) 35 §:n säännöksiä opiskelijan kurinpidos-
ta;

10) 35 a §:n säännöksiä menettelystä kurinpi-
toasiassa ja opiskeluoikeuden menettämistä kos-
kevassa asiassa sekä kurinpitorangeistuksen täy-
täntöönpanosta soveltuvien osien;

11) 35 b §:n säännöksiä häiritsevän ja turval-
lisuutta vaarantavan opiskelijan poistamisesta;

12) 35 c §:n säännöksiä kurinpitomenettelyn
suhteesta syytteen vireilläoloon ja tuomioistui-
men ratkaisuun;

13) 36 §:n säännöksiä opiskelijoiden kuule-
misesta;

14) 37 a §:n säännöksiä opiskelijahuollosta;
sekä

15) 39 §:n säännöksiä opintososiaalisista
eduista oppisopimuskoulutuksessa.

16 §

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain eräiden säännösten soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen ja tut-
kintoihin sovelletaan lisäksi seuraavia ammatil-
lisesta koulutuksesta annetun lain säännöksiä:

6 a) 44 a §:n säännöksiä arvioinnin uusimi-
sestä ja oikaisusta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
2003 .

Tämän lain 11 §:n 3 kohdassa tarkoitettu
ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 28 §:n 3
momentin mukaiset järjestyssäännöt tai muut
oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräyk-
set tulee ottaa käyttöön viimeistään 1 päivänä
elokuuta 2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2003